Charles Dickens

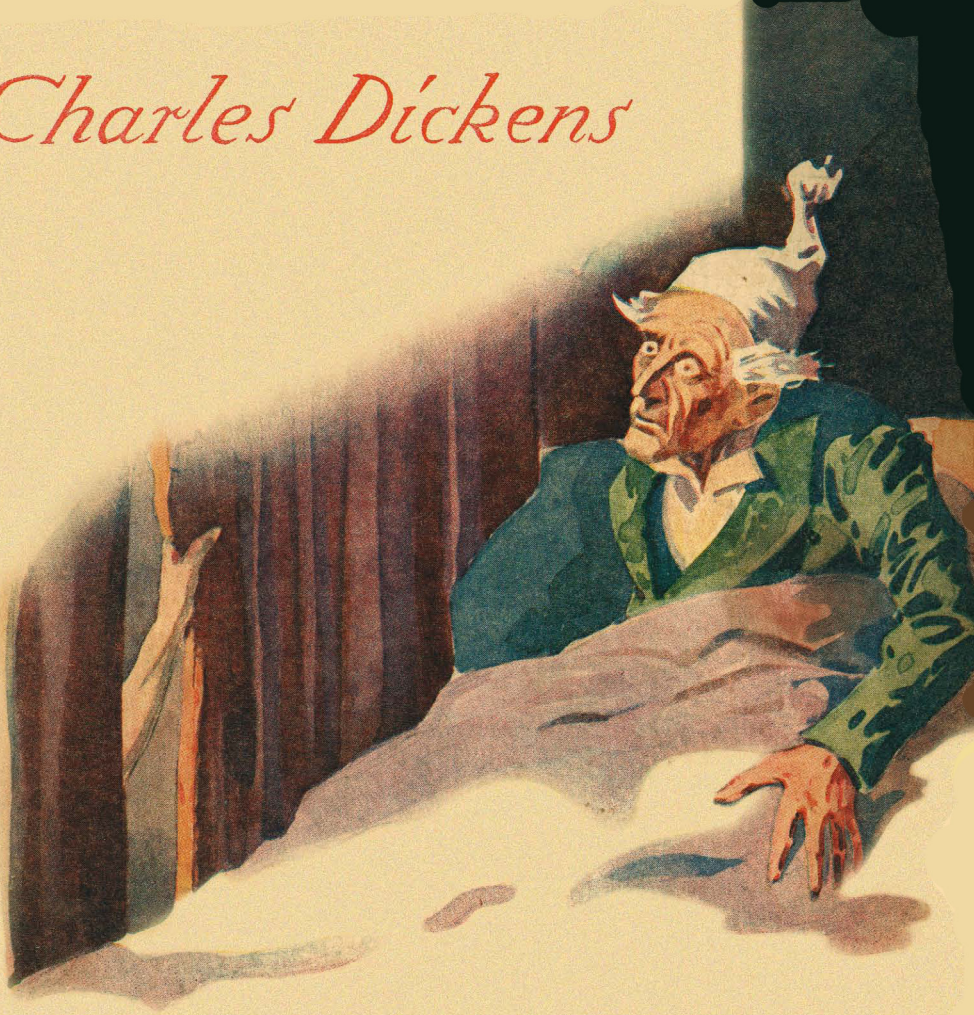

JOULUAATTO

AAVETARINA JOULUKSI

ARVI A. KARISTO OY.

JOULUAATTO

Olen koettanut tässä pienessä kirjassa loihtia esille erään aatteen haamun, joka ei suututtane lukijoitani itseensä, toisiinsa, vuodenaikaan tai minuun. Kummitelkoon se hauskasti heidän kotonaan, älköönkä kukaan halutko sitä karkoittaa.

Uskollinen ystävänne ja palvelijanne
C. D.

Joulukuussa 1843.

CHARLES DICKENS

JOULUAATTO

AAVETARINA JOULUKSI

ARVI A. KARISTO OSAKEYHTIÖ
HÄMEENLINNA

Englanninkielestä suomentanut
W e r n e r A n t t i l a

Näköispainos ntamo 2012
ISBN 978-952-215-254-1
Valmistaja:
BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

www.ntamo.net

KUVALUETTELO

Kerjäläiset eivät häneltä pyytäneet almua . . . 7
Konttoristi koetti lämmitellä kynttilänliekin avulla. 13
Yksinäinen poika luki uuninvalkean lähellä . . 44
Hän jakeli näitä herkkuja nuorelle väelle . . . 59
Oi, se oli ihana putinki! 77
Neitonen oli ajettu nurkkaan, josta ei päässyt pakoon 113
»Ei», lausui iso lihava mies, »sen vain tiedän, että hän on kuollut» 120
»Mikä tämä on sinun mielestäsi?» kysyi Joe . . 133
Se vasta oli kalkkuna! 150
»Tahdon korottaa palkkaanne!» 161

Kerjäläiset eivät häneltä pyytäneet almua.

ENSIMMÄINEN LUKU

Marleyn haamu

MARLEY oli kuollut — aloittaakseni siitä. Eikä ole mitään aihetta epäillä tätä tapahtumaa. Todistuksen hänen hautauksestaan olivat allekirjoittaneet pappi, suntio, hautaustoimitsija ja päämurehtija. Sen vahvisti Scrooge, ja Scroogen nimi kelpasi pörssissä, mihin hyvänsä hän sen pisti. Vanha Marley oli siis kuollut kuin oven naula.

Huomatkaa, etten tarkoita omintakeisesti tietäväni, mikä oven naulassa on erikoisesti kuollutta. Olisinpa puolestani taipuvainen pitämään ruumiskirstun nau-

laa kaikkein kuolleimpana kappaleena, mitä rautakaupassa tavataan. Mutta tässä vertauksessa tulee esille esi-isiemme viisaus, eivätkä minun halvat käteni saa sitä loukata, sillä muutoin hukka perii koko maan. Sallinette minun siis pontevasti toistaa, että Marley oli niin kuollut kuin oven naula.

Tiesikö Scrooge, että hän oli kuollut? Luonnollisesti tiesi. Mikä muu olisikaan mahdollista? Scrooge ja hän olivat olleet liikekumppanuksia ties kuinka monta vuotta. Scrooge oli hänen testamenttinsa ainoa toimeenpanija, hänen omaisuutensa ainoa hoitaja, hänen pesänsä ainoa selvittäjä, hänen ainoa perijänsä, ainoa ystävänsä ja myös ainoa jäljelle jäänyt murehtijansa. Eikä edes Scrooge ollut niin hirveästi masentunut tästä surullisesta tapauksesta, ettei olisi kyennyt toimimaan etevänä liikemiehenä itse hautajaispäivänä, vaan hän juhli sitä tekemällä edullisen kaupan.

Mainitessani Marleyn hautajaiset joudun takaisin lähtökohtaani. Ei ole mitään epäilystä siitä, että Marley oli kuollut. Tämä on nimenomaan pidettävä mielessä, tai muutoin ei voi tulla mitään ihmeellistä siitä tarinasta, jonka aion kertoa. Jollemme olisi perinpohjin varmat siitä, että Hamletin isä kuoli ennen näytelmän alkua, ei hänen yöllinen harhaile-

misensa omilla valleillaan itätuulen vonkuessa olisi merkillisempää kuin jos joku muu keski-ikäinen herrasmies tulisi äkkiä pimeässä näkyviin tuulisella paikalla — vaikkapa esimerkiksi Saint Paulin kirkkomaalla — vartavasten pelästyttääkseen hentomielistä poikaansa.

Scrooge ei koskaan maalannut umpeen vanhan Marleyn nimeä. Vuosikausia jälkeenpäin se yhä loisti tavara-aitan oven yläpuolella: Scrooge ja Marley. Tämä liike oli tunnettu nimellä Scrooge ja Marley. Henkilöt, jotka ensi kertaa tulivat sinne asioimaan, nimittivät Scroogea milloin Scroogeksi, milloin Marleyksi, mutta hän piti kumpaakin nimeä omanaan: se oli hänestä yhdentekevää.

Mutta ah, hän oli armottoman kovakourainen mies, tämä Scrooge — kiristävä, kiskova, kahmaava, kaappiva, anastava, ahnehtiva vanha syntinen! Kova ja terävä kuin pii, josta rauta ei ollut koskaan iskenyt suopeata tulta; salamyhkäinen, umpimielinen ja yksinäinen kuin saksansimpukka. Hänen sisäinen kylmyytensä kohmetti hänen vanhoja kasvonpiirteitään, puri hänen terävää nenäänsä, kurtisti hänen poskiaan, kangisti hänen käyntiään; teki hänen silmänsä punaisiksi, sinitti hänen ohuet huulensa ja tuli ilkeästi kuuluville hänen narisevassa äänessään.

Hänen päälakeaan, kulmakarvojaan ja tuimaa leukaansa peitti hallainen härmä. Hän vei kylmyyttä mukanaan joka paikkaan; hän jäädytti konttorinsa mätäkuussa eikä edes jouluksi lämminnyt asteenkaan vertaa.

Ulkonainen kuumuus tai kylmyys ei tehonnut Scroogeen juuri lainkaan. Kesällä ei helle voinut häntä lämmittää eikä talvella pakkanen vilustuttaa. Mikään tuuli ei puhaltanut purevammin kuin hän, lumituisku ei voinut olla häntä kärkkäämpi ahdistamaan eikä mikään rankkasade leppymättömämpi. Huono sää ei tiennyt, kuinka pääsisi hänen kimppuunsa. Pahimmat ryöpyt sadetta ja lunta ja rakeita ja räntää saattoivat kehua voittavansa hänet vain yhdessä suhteessa: ne antoivat usein runsaasti, mutta Scrooge ei koskaan.

Kukaan ei ikinä pysähdyttänyt häntä kadulla sanoakseen iloisen näköisenä: »Rakas Scrooge, kuinka jaksatte? Milloin tulette meillä käymään?» Kerjäläiset eivät häneltä pyytäneet pienintäkään almua, lapset eivät kysyneet, mitä kello oli, eikä yksikään ihminen koko hänen elämänsä aikana tiedustanut häneltä, missä päin se ja se paikka oli. Sokeiden koiratkin näyttivät tuntevan hänet ja nähdessään hänen lähestyvän kiskoivat isäntiään pake-

näköispainos ntamo 2012
9 789522 152541 >
www.ntamo.net